

Prima volta a seconda volta

- O některých značkách v hudebním zápise už jsme si říkali. Dneska se podíváme na další. Možná, že už je znáš. Říká se jim prima volta a seconda (čti sekonda) a jsou to takové „ohrádky“ s čísly, které se objevují nad notovou osnovou:

The image shows a musical staff in 4/4 time with a treble clef. The melody consists of quarter notes: G4, A4, B4, C5, B4, A4, G4, F4, E4, D4, C4. Above the staff, there are two first endings: the first ending is marked '1.' and ends with a repeat sign (:||); the second ending is marked '2.' and ends with a final double bar line. Below the staff, two brackets are drawn: a green one labeled 'prima volta (poprvé)' spanning the first ending, and a purple one labeled 'seconda volta (podruhé)' spanning the second ending. Below these brackets are two boxes labeled '1.' and '2.' respectively.

- Ty noty, které jsou pod stříškou s jedničkou (prima volta), zahrajeme poprvé. Za prima voltou bývá repetice, takže jdeme zase na začátek nebo k začátku opakovaného úseku a když dojdeme ke stříšce s jedničkou, tak všechny noty pod ní tentokrát přeskočíme a zahrajeme místo nich noty, které jsou pod stříškou s dvojkou (seconda volta). Za ní pak může být konec nebo se prostě hraje dál – to pak „ohrádka“ s dvojkou není ukončená: 2.

- Zní to složitě? Možná, ale je to snadné. Vlastně je to podobné, jako když skáčeš panáka a číslo, které máš už splněné, podruhé prostě přeskočíš:

The image shows the same musical staff as above. A green dashed line with arrows starts at the beginning of the first ending, goes up to the '1.' marking, then jumps over the first ending to the start of the second ending, and continues along the second ending. A purple dashed line with arrows starts at the beginning of the first ending, goes up to the '1.' marking, then jumps over the first ending to the start of the second ending, and continues along the second ending. Two curved arrows labeled 'HOPLÁ!' indicate the jumping action. The word 'START' is written in green at the beginning of the first ending, and 'CÍL' is written in purple at the end of the second ending.

A proč to všechno? No, pokud se nějaký úsek skladby „doslova“ opakuje, bylo by plýtváním barvy i papíru, kdyby musel být celý znovu vypsán a také bychom měly na stojánku na noty kolikrát zbytečně mnoho stránek. A především, v dřívějších dobách, když se noty psaly ještě ručně, tyto značky opisovačům not musely ušetřit opravdu mnoho práce. Představte si třeba nějakou symfonii pro orchestr. To už je nějakých not.

Hra:

Kdo smlsne zmrzku dřív?

Najdi si soupeře, vysvětli mu pravidla prima a secunda volty a hraj s figurkou a hrací kostkou, podobně jako *Člověče, nezlob se!* ☺.

The image displays a musical score for a game. It features two staves of music, each with a house icon on the left. The first staff has a blue house, and the second has a yellow house. The music consists of green circular notes on a five-line staff. The score is divided into two sections, labeled '1.' and '2.', each enclosed in a box. Section 1 contains two measures of music, and section 2 contains two measures of music. The final measure of section 2 ends with an ice cream cone icon. The notation includes various note values and rests, with some notes having stems pointing up and others pointing down.